

Adam Gostomski

1905-1990

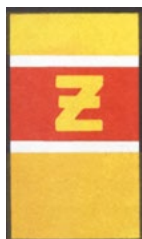

Absolwent Wydziału Nawigacyjnego z 1930 r., kapitan żeglugi wielkiej.

Urodził się 11 września 1905 r. w Strzyżach. W 1930 r. ukończył Wydział Nawigacyjny Szkoły Morskiej w Tczewie. Po obowiązkowym przeszkoleniu wojskowym wyszedł do cywila jako podporucznik marynarki i zamieszkał w Gdyni.

W 1933 r. był I oficerem na s/s „Gdynia”, w czasie gdy przez miesiąc wypoczywał na tym statku prezydent Ignacy Mościcki z rodziną i świtą. W czasie przejażdżki po zatoce towarzystwo zasiadło do brydża na górnym pokładzie, gdzie od lekkiego kołysania partner prezydenta zaniemógł. Kapitan, który nie grał, zaproponował strapionemu prezydentowi w zastępstwie swego starszego

oficera – Adama Gostomskiego, który grał świetnie. Jeśli licytacja była prawidłowa, znał nieomylnie karty swojego partnera. Biada zaś partnerowi, jeżeli źle licytował, nie znosił także długich namysłów przy kartach. „Tym razem grał z prezydentem i kiedy kontrpartner zaimpasował dziesiątkę pod prezydenckiego króla, a ten się długo zaczął zastanawiać, czym przebić „Trumba” [bo taki nosił przydomek] nie wytrzymał i ryknął: – Dupkiem go, dupkiem, panie prezydencie! To znaczy waletem – dodał jakby przeproszająco”¹ Wtedy „pani prezydentowa wstała z gryzącym uśmiechem oświadczając, że nagle rozboleła ją głowa”². Kapitan usiłował

Na armatach „Sławy” – rosyjskiego okrętu wojennego na wpół zatopionego u brzegów Estonii, rok 1926, na pierwszej lufie siedzą: Konstanty Kowalski, Stanisław Jaworski, Adam Gostomski, Witalis Milanowski, Michał Niczko; na drugiej: Tadeusz Meissner, Stanisław Dulski, Jerzy Mieszkowski, Karol Borhardt, Stanisław Rowiński, Włodzimierz Cybulski, Kazimierz Rembowski

zasztyletować wzrokiem swojego oficera, ale „Trumba” „spokojnie wyciągnął z leżącej na stole złotej papierośnicy z orłem papierośnicą, a prezydent podał mu ognia³.

Adam Gostomski 1935 r. otrzymał dyplom porucznika żegluga wielkiej⁴, w 1936 r. – dyplom kapitana żegluga małej⁵. Ożenił się w lipcu 1938 r. z Małgorzatą Fabian, panną z Elku, z wykształceniem muzycznym, pracującą jako biuralistka w jednym z gdyńskich biur spedycyjnych.

Pod koniec sierpnia 1939 r. wyszedł z Gdyni na statku „Poznań” w rejs, z którego wrócił... w 1945 r.

W Polsce, napadniętej przez Niemców, pozostała rodzina. Na Pomorzu wcielonym do III Rzeszy natychmiast wprowadzili terror. Aresztowali rodziców żony – teścia rozstrzelali w Lesie Szpęgawskim. Małgorzata Gostomska przyjęła pseudonimy „Gosia” oraz „Biedronka” i została żołnierzem Związku Jaszczurczego: była łączniczką Adiutantury Inspektoratu Ziemi Zachodnich i Ekspozytury „Zachód” Oddziału II. Aresztowana w 1942 r. i skazana przez Sąd Wojenny Rzeszy na cztery lata, trzymana była w Fordonie, skąd uciekła podczas ewakuacji więzienia⁶.

Tymczasem Jan Gostomski od 3 września 1939 r. do lutego roku następnego był II oficerem na s/s „Kraków”. W lutym 1940 r.

otrzymał dyplom kapitana żegluga wielkiej.

Od lipca do grudnia 1940 r. był II oficerem na s/s „Puck”, od stycznia 1941 r. I oficerem na s/s „Wigry”, a następnie, do lutego 1942 r., na s/s „Narocz”.

W 1942 r. został udziałowcem Towarzystwa Okrętowego The Garland Shipping Company Ltd., które założył Michał Leszczyński (abs. z 1929 r.), nabywając kecz żaglowy „Garlandstone”. Od marca do maja 1942 r. był na nim I oficerem. Następnie został kapitanem na drugiej jednostce towarzystwa – żaglowym statku towarowym „Pax II”. „Kapitan Gostomski jest w naszej firmie pierwszym po mnie kapitanem, który posiada praktykę kilkumiesięczną na szkunerach: był matem przez miesiąc na angielskim szkunerze «Wiliam Ashbumer» oraz przez trzy miesiące matem, ze mną, na «Garlandstone»⁷ – tak pisał Michał Leszczyński. Gdy firma upadła, otrzymał w lipcu 1943 r. angaż na „Kmicica” (eks-„Robura III” – statku d. Polskarobu, od wiosny 1940 r. – Alfred Falter Shipowner) i pływał na nim do kwietnia 1945 r.⁸

Kapitan Adam Gostomski wrócił do Polski, zamieszkał z żoną w Gdańsku Oliwie i pływał na statkach PMH.

Zmarł 20 stycznia 1990 r., spoczął na oliwskim cmentarzu, obok zmarłej rok wcześniej żony.

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom II, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, Gdynia 1996; Jerzy Miciński, Bohdan Huras, Marek Twardowski, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 3, Gdańsk 1999; Eugeniusz Wasilewski, *Bezpowrotne szlaki. Gawędy morskie*, Poznań 1971; Wadim Konstanty Taniewski-Eliott, *Spis personelu zatrudnionego na statkach Polskiej Marynarki Handlowej w latach 1939-1945*, Gdańsk 1981; Bogdan Chrzanowski, *Gostomska Małgorzata z d. Fabian* – opracowanie w zbiorach archiwum gen. Elżbiety Zawackiej, „Dziennik Bydgoski” 1935, nr 59; „Wiadomości Portu Gdyńskiego” 1936, nr 8; https://kpbk.umk.pl/Content/94118/Gostomska_Malgorzata_81_81_Pom.pdf;

1 Eugeniusz Wasilewski, *Bezpowrotne szlaki. Gawędy morskie*, Poznań 1971, s. 79.

2 Ibidem.

3 Ibidem, s. 80.

4 *Awanse w Polskiej Marynarce Handlowej*, „Dziennik Bydgoski” 12.03.1935, nr 59.

5 „Wiadomości Portu Gdyńskiego” 1936, nr 8, s. 10.

6 Bogdan Chrzanowski, *Gostomska Małgorzata z d. Fabian* – opracowanie w zbiorach archiwum gen. Elżbiety Zawackiej, https://kpbk.umk.pl/Content/94118/Gostomska_Malgorzata_81_81_Pom.pdf

7 Za: Jerzy Miciński, Bohdan Huras, Marek Twardowski, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 3, Gdańsk 1999, s. 296.

8 Wadim Konstanty Taniewski-Eliott, *Spis personelu...*, op. cit., Gdańsk 1981, s. 87.